

Předmět:	IS veřejné správy a sociálních služeb
Téma:	Současné trendy a další rozvíjející se projekty ISVS

Vyučující:	dr.Blahuta, dr.Kajzar	Školní rok:2021
------------	-----------------------	-----------------

Obsah:

1. Projekt eObčanka a Portál občana	1
2. Digitální legislativa	4
3. Projekt SONIA	5
4. Služby eGovernment v Cloudu (eGC)	7
5. Vysokorychlostní datová síť MS kraje	10
6. Konference k aktuálnímu stavu a rozvoji ISVS	13
7. Otázky k procvičení	14

1. Projekty eObčanka a Portál občana

Elektronická občanka (eObčanka):

- **eObčanka** je občanský průkaz s kontaktním **elektronickým čipem**
  - čip umožňuje online prokazování totožnosti a uložení kvalifikovaných a autentizačních certifikátů,
  - eObčanka se začala vydávat od 1. července 2018,
- je to též **obslužná aplikace** ISVS
  - pro používání elektronického občanského průkazu (middleware, ovladač eOP),
- Ministerstvo vnitra ČR následně spustilo web **Portál občana**, na který je možné se eObčankou přihlásit a komunikovat s některými úřady online.

Základní informace k eObčance:

- <https://www.mvcr.cz/clanek/portal-obcana.aspx>,
- <https://portal.gov.cz/>, <https://info.eidentita.cz/>, <https://info.eidentita.cz/eop/>,
- <https://www.gov.cz/>, ...
- informační a propagační videa
<https://www.youtube.com/watch?v=FZwK1oUHDBI&list=PL1Cp5doNb3zQwXy8AuPadmm3XSqVmybxC>
- viz rovněž článek z 10.8.2018

- https://ekonomika.idnes.cz/eobcanka-test-urady-vypis-rejstrik-statni-sprava-f7h-/ekonomika.aspx?c=A180808_142758_ekonomika_rts

Portál občana:

- <https://obcan.portal.gov.cz/prihlaseni>
- spuštěn v červenci/srpnu 2018,
- přihlášení prostřednictvím
  - eObčanky,
  - datové schránky,
- další rozvoj jeho služeb v rámci projektu Digitální Česko.

Služby Portálu občana:

- aktuálně poskytované služby,
- služby, o něž je největší zájem,
- služby Portálu občana plánované na rok 2020
- => viz soubor [Portal_obcana-nove_sluzby 2020.pdf](#)

Služby Portálu občana v dalších letech by měly zahrnovat:

- [elektronický kontakt](#) se státní správou
  - obdobně jako el. bankovníctví,
- vystavení nového [občanského průkazu](#)
  - o nový průkaz bude možno zažádat z domova,
  - resp. úřad sám bude hlídat končící platnost,
  - úřad zašle občanu informaci o končící platnosti,
  - úřad připraví podklady tak, aby občan nemusel nikam chodit a nic dokládat,
  - občan by pouze měl potvrdit dané údaje,
  - a platnost průkazu bude prodloužena,
  - nový průkaz přijde domů obdobně jako bankovní či zdravotní karta,
- vystavení [řidičského průkazu](#)
  - obdobně jako záměry s OP,
- vyřizování žádostí o [stavební povolení](#)
  - to je běh na delší trať,
  - cílově bez nutnosti návštěvy úřadů,
  - napojení na digitální technickou mapu ČR,
  - tj. vazba stavební pozemek -> inž. sítě, kdo je vlastní (nebude potřeba složitě zjišťovat),
- [komunikaci s ČSSZ](#) (Českou správou sociálního zabezpečení),
- předvyplněné [daňové přiznání](#)
  - občanu postačí údaje zkontrolovat a potvrdit.

2. Digitální legislativa

Projekt [Digitální legislativa](#):

- nutná podmínka pro zavádění on-line služeb VS,
- ve veřejné správě (VS) platí
  - co zákon neumožňuje, to úředník nesmí dělat,
- -> zákon o právu na digitální služby.

Nutnou podmínkou pro realizaci záměrů je:

- [zákon o právu na digitální služby](#),
- návrh zákona byl předložen poslancům dne 29.1.2019,
- zákon byl schválen Poslaneckou sněmovnou ČR dne 8.11.2019,
- nyní by měl stát vytvořit Katalog služeb, které do 5 let bude poskytovat el. formou,
- viz odkazy
  - www.digilegislativa.cz
  - <https://www.isss.cz/do/watch?id=43>

Obsah [zákona o právu na digitální služby](#):

- základní definice
  - co to je digitální služba,
  - právo občana na digitální služby,
- povinnost orgánů VS poskytovat určité služby digitálně
  - -> Katalog služeb VS,
- tvorba Katalogu služeb VS
  - zachycuje úkony občana vůči státu a opačně,
  - tj. určité agendy -> činnosti -> úkony,
  - cílově přes 1000 služeb pro různé životní situace občanů,
- elektronické úkony občana vůči OVM (orgán veřejné moci)
  - pomocí aplikace - obdobně jako v bance,
  - občan se identifikuje do systému definovaným způsobem,
  - systém mu předem vyplní údaje v elektronickém formuláři,
  - tzv. chytré formuláře – Co vím, to po tobě již nechci.
- jednoznačná el. identita občana a její ověření

- pomocí NIA (Národní identitní agentura),
- na základě eObčanky, Datové schránky, ...
- povinnost zachování tzv. digitální stopy
  - archivovat jednotlivé transakce po zákonem požadovanou dobu,
  - obecně dle zákona 10 let, pokud není určeno jinak,
- propojení datových fondů VS,
  - sdílení údajů mezi orgány veřejné moci (OVM),
  - případně i na základě souhlasu občana -> zápis souhlasu do RPP),
  - aby občan nebyl nucen opakovaně prokazovat a vyplňovat totéž,
- informace o končící platnosti průkazů
  - OP, ŘP, ... (mailem, SMS, do DS, ...)
- právo občana na informace
  - Co je o mně vedeno v ISVS? – zjistím např. přes Portál občana,
- ...

3. Projekt SONIA

Projekt SONIA:

- revoluční řešení ověřování [identity občana](#),
- bankovní identita jako "nová digitální občanka",
  - když mě věrohodně ověří banka – mohla by mě pustit i ke službám VS,
  - ztotožnění identity občana v bance na eObčanku,
  - tj. aby občan mohl s úřadem VS právně jednat,
- [propojení spolupráce](#) (!)
  - veř. správy a soukromého bankovního sektoru.

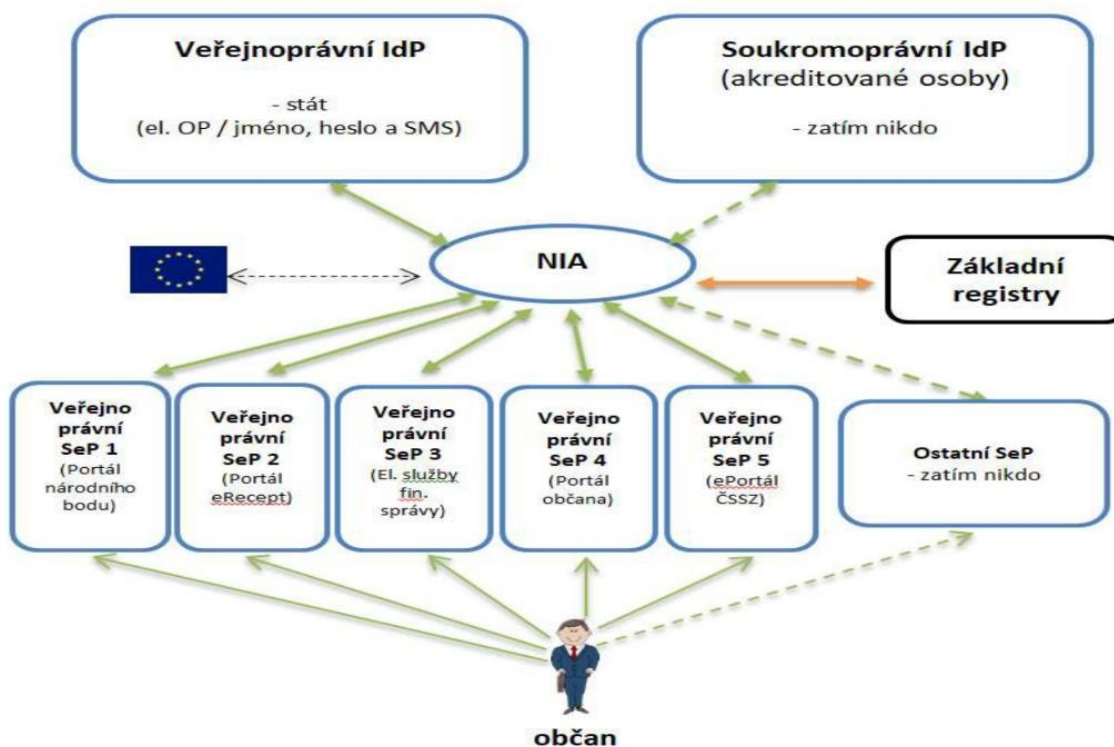
Co znamená SONIA?

- [NIA](#) – současná Národní identitní agentura,
  - systém pro jednotnou a jednoznačnou elektronickou identifikaci občana,
- [SONIA](#) – tzv. Soukromoprávní NIA.

Záměr a význam projektu SONIA:

- soukromý identitní prostor bank propojit na NIA,
- dále propojit banky na základní registry (databáze) VS,

- vybrané banky budou moci poskytovat ověření identity jako službu.

Jak se chcete ke službám VS přihlásit?

- pomocí eObčanky,
- jméno + heslo + SMS,
- pomocí Datové schránky,
- pomocí eBanky - U které banky máte účet? Přihlaste se.

The screenshot shows the 'Přihlaste se do Portálu občana' (Sign up for the Citizen Portal) page. The page features three main options for registration:

- identita.cz**: Přihlaste se pomocí jména a hesla a SMS.
- datové schránky**: Přihlaste se pomocí jména a hesla a SMS.
- Bank ID**: Přihlaste se pomocí jména a hesla a SMS.

A red arrow points to the 'Bank ID' option.

Další možné propojení služeb:

- využití těžce státní (tzv. kvalifikované) identity (napojené na NIA) pro přístup k systémům soukromoprávních subjektů,
- např. do klientského portálu VZP, plynárny, ČEZ, ...

Odkazy na prezentace k projektu SONIA:

- https://www.isss.cz/archiv/2019/download/prezentace/cba_dolejsi.pdf
- <https://www.czech-ba.cz/cs/media-servis/tiskove-zpravy/projekt-sonia-bankovni-identita-jako-nova-digitalni-obcanka-pro-sluzby-statu-i-soukromych-firem>

Informace k tématu:

- <https://www.isss.cz>
- <https://www.isss.cz/do/watch?id=43>
- www.digilegislativa.cz

4. Služby eGovernment v Cloudu (eGC)

Strategický rámec Národního Cloud Computingu:

- 2016 - eGC ČR - usnesení Vlády ČR č.1050 z 28.11.2016,
- 2018 - Souhrnná analytická zpráva - Projekt Příprava vybudování eGC (usnesení Vlády ČR č.749 z 14.11.2018).

Aktuální stav projektu v roce 2019:

- viz např. prezentace na konferenci ISSS 2019 (ing. Tůma),
- <https://www.isss.cz/do/watch?id=53>

Řešená otázka:

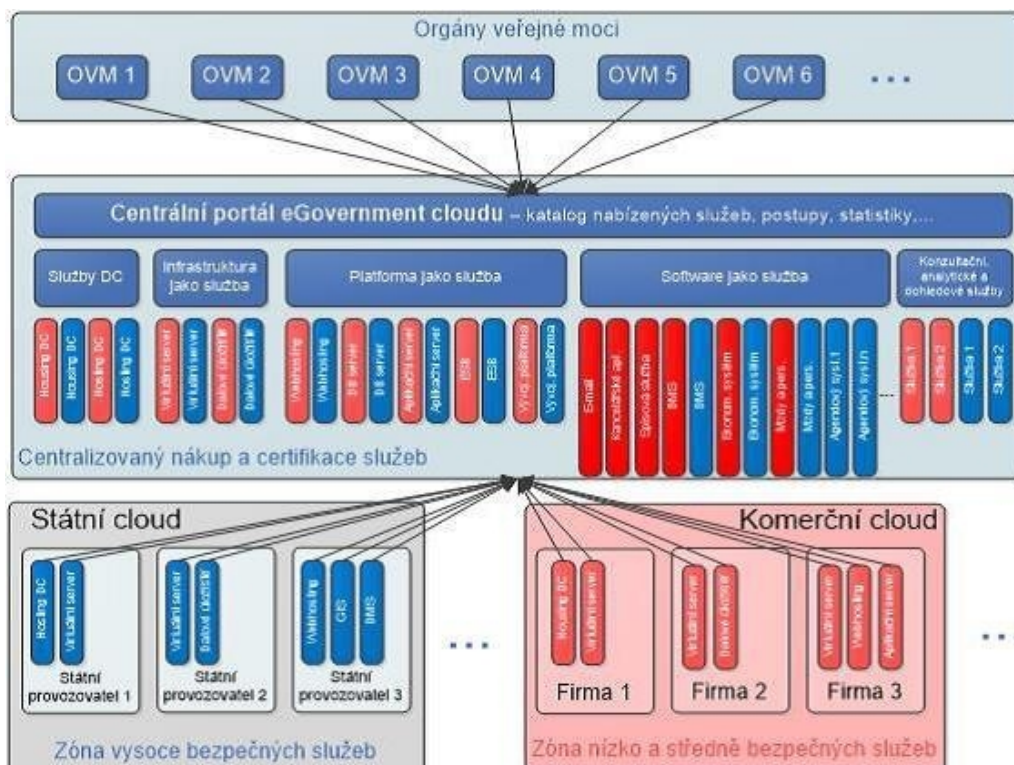
- Které ISVS umístit do Cloudu?
- odpověď je nutno zvážit z hlediska **bezpečnostních kategorií** jednotlivých služeb ISVS.

eGovernment Cloud je (resp. bude) tvořen:

- **SeGC** – státní část eGC
  - 4. (nejvyšší) bezpečnostní úroveň ISVS,

- vysoce bezpečné ICT služby vybraných státních ICT podniků,
- **KeGC** – komerční část eGC
  - 1.-3. bezpečnostní úroveň ISVS,
  - ICT služby privátních datových center – tzv. komerční cloud,
- **hybridní eGC**
  - je kombinací služeb KeGC a SeGC, která vychází z principu dekompozice IS na části s různými úrovněmi bezpečnostních dopadů.

Rozdělení služeb eGC pro Cloudové řešení:

Bezpečnostní klasifikace ISVS pro nasazení do Cloudu:

- ze zákona o kyb. bezpečnosti vyplnou
  - bezpečnostní kategorie (úrovně) ISVS (1 – 4),
  - každý IS bude zařazen do jedné ze 4 bezpečnostních úrovní,
- z toho pak vyplyne zařazení IS do KeGC, nebo SeGC,
  - úroveň 4 (nejpřísnější) - zařazení do SeGC,
  - úrovně 1-3 - možno využít KeGC.

Správci (gestoři) ISVS budou určovat:

- jaké maximální úrovně dopadu mohou nastat při narušení důvěrnosti, integrity, dostupnosti jejich IS až po ztrátu dat,
- dle úrovně dopadu zařadí IS (nebo její komponentu) do jedné ze 4 úrovní bezpečnosti,
- posouzení se děje podle dané metodiky.

Před nasazením nové (inovované) aplikace:

- posoudit, jestli využít služeb Cloudu, resp. vlastní vývoj / provoz,
- posouzení nákladů (interní provoz, cloudové řešení).

Katalog služeb eGC poskytovaných v Cloudu:

- seznam služeb eGC
  - definuje strukturu, hierarchii a parametry služeb eGC,
- katalogový list služby eGC
  - popis jedné služby, určuje zejména parametry pro definici příslušné služby.

Základní pravidla fungování eGC:

- nákup služeb eGC v Cloudu
  - centrální zadávání výběrových řízení na poskytování služeb (KeGC),
  - provozovatelé KeGC si budou mezi sebou konkurovat,
- každý typ služby KeGC musí být nabízen více provozovatelům,
  - vyhnout se „[vendor lock-in](#)“ a zajistit konkurenční tržní prostředí,
  - tj. zákazník (veř. správa) se nesmí stát závislým na produktech a službách konkrétního subjektu,
- SeGC poskytuje služby, které nelze poskytovat v KeGC
  - využití služeb bez potřeby veřejné zakázky na jejich poskytování,
- na nákup služeb KeGC jsou aplikována pravidla [ZZVZ](#)
  - ZZVS – zákon 134/2016 Sb., o zadávání veř. zakázek,
  - aplikace tzv. Dynamického nákupního systému (DNS),
  - viz <https://www.ezak.cz/dynamicky-nakupni-system>
- zákazníci SeGC i KeGC
  - uzavírají s vybraným provozovatelem služeb smlouvu o poskytování služeb (SLA – [Service Level Agreement](#)),

- za užívání služeb SeGC i KeGC zákazníci eGC platí,
- za porušení SLA je provozovatel služby penalizován.

Aktuální stav řešení (2019):

- **komerční část** Cloudu (KeGC)
  - probíhá vytvoření katalogu služeb -> následně soutěžení poskytovatelů,
  - postupně se budou přidávat další služby do katalogu,
- **státní část** Cloudu (SeGC)
  - řeší se legislativní problém - jak OVM převedou agendy na Cloudové služby.

Záměry (úkoly) pro rok 2019:

- začleňování služeb ISVS do bezp. kategorií,
- z toho pak vyplyne začlenění služby do kategorie KeGC, nebo SeGC,
- vytvořit Katalog služeb,
- spuštění prvních služeb v Cloudu
  - KeGC - podzim 2019,
  - SeGC – 2020.

Další (podrobnější) informace:

- téma Strategický rámec Národního cloud computingu,
- https://www.dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/strategicky-ramec-narodniho-cloud-computingu-egc-cr.pdf
- https://www.issc.cz/archiv/2019/download/prezentace/mver_tuma.pdf

5. Vysokorychlostní datová síť MS kraje

Projekty MS kraje v rámci konceptu Chytrý region:

- <http://chytreisikraj.cz/category/temata-a-projekty/ict/>
- Hackathony
  - konání akcí (setkání) se speciálním zaměřením,
  - např. experti z určitých IT oblastí působení,
  - hack (komunita) + marathon,
  - inovativní nápady, inspirace, motivace, ...
- IoT síť (pro LoRa projekty měst a obcí, firmy)

- zmapování stavu IoT,
- definování kapacitních a technologických požadavků,
- zajištění kapacity pro přenos dat,
- Wi-fi v budovách kraje a na linkách dopravců
  - hotspoty s bezplatným připojením k internetu ve vozidlech a veřejných budovách,
  - centrální kontrolér Wi-fi,
  - přístupy k mezinárodním sítím (Boingo, Eduroam),
- Regionální datové a analytické centrum
  - vytvoření páteřní datové infrastruktury pro jednotné systémové řešení, které bude schopné monitorovat různé jevy a informace v infrastruktuře a majetku kraje,
  - HW a SW umožňující shromáždění, modelování, simulaci, zálohování a sdílení dat,
  - analýza utilizace veřejné dopravy a identifikace možností zvýšení plynulosti,
- Vysokorychlostní datová síť MS kraje
  - viz dále.

Moravskoslezské datové centrum (MSDC):

- příspěvková organizace MS kraje, založena 2018, Ostrava,
- je součástí konceptu budování chytrého regionu - MSK,
- <https://www.msk.cz/cz/doprava/moravskoslezsky-kraj-ma-sve-datove-centrum-109959/>
- www.msdc.cz

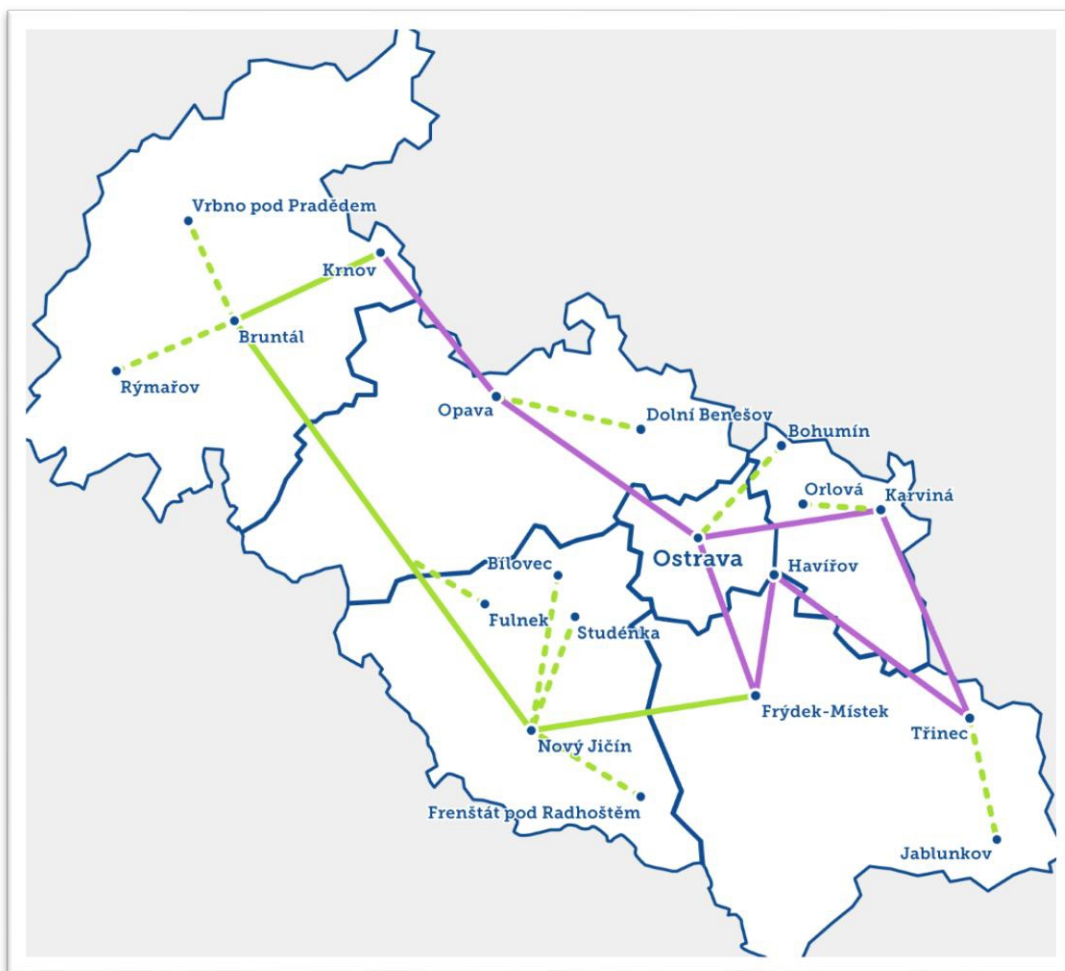
Hlavní cíle MSDC:

- vybudovat **velkokapacitní datovou síť**,
  - stane se základem pro rozvoj elektronických služeb krajské korporace,
- vybudovat krajskou **veřejnou bezdrátovou síť Wi-Fi**
  - ta bude volně dostupná ve všech krajských veřejných budovách a ve veřejných dopravních prostředcích,
- monitorovat a inteligentně řídit dopravní toky nebo sítě internetu věcí
  - až na bázi umělé inteligence,
- zahrnuje i řešení sdílených IT služeb, např.
  - centrální zálohování dat,

- centrální e-mail, ...

Vysokorychlostní datová síť SM kraje (VDS MSK):

- koncept vychází z dokumentu Vize 2024 pro MS kraj,
- viz <https://www.msk.cz/verejnost/vize.html>
- řešení VSD bude mít 3 etapy,
- současnost (11/2019)
  - 1. etapa, vybudování páteřní sítě, poč. r. 2020 veřejná zakázka,
  - zejména propojení vybraných nemocnic zřizovaných MS krajem.

zdroj: <http://chytrejsikraj.cz/2018/12/06/vysokorychlostni-datova-sit/>

Přínosy VSD MSK pro zdravotnictví:

- viz <https://www.msdc.cz/datova-sit>
- elektronizace zdravotnictví a procesů ve zdravotnictví,
- centralizace správy bezpečnostních incidentů,

- centralizace identit uživatelů, centralizace správy FireWallu,
- kvalitní a bezpečný přenos zdravotnické dokumentace,
- zkvalitnění služeb během pobytu v zařízení,
- rozvoj vyšetření lékařem na dálku pro sociální zařízení,
- usnadnění všech úkonů spojených se zdravotnickými zařízeními,
- atd.

Přínos VSD MSK pro občany

- viz <https://www.msdc.cz/datova-sit>
- zvýšení kapacity, rychlosti, dostupnosti a kvality ICT infrastruktury,
- kvalitní infrastruktura s vysokým nárokem na kapacitu pro přenos dat, grafiky, zvuku a videí,
- vyšší efektivita veřejných i soukromých služeb,
- digitalizace a automatizace veřejné správy,
- snížení byrokratické zátěže (podpora eGovernmentu).

6. Konference k aktuálnímu stavu a rozvoji ISVS

Konference k tématům VS a ISVS:

- významný zdroj informací
  - o aktuálním dění a problematice VS a ISVS,
  - o koncepcích dalšího rozvoje VS a ISVS,
- doporučení pro zájemce o téma ISVS
  - sledujte programy, prezentace a vystoupení na konferencích,
  - tím se udržujete „IN“ v dané odborné oblasti.

Odkazy na vybrané konference s prezentacemi:

- konference ISSS – Inf. systémy státní správy
  - <https://www.issc.cz/>
- Moderní veřejná správa
  - <https://www.mvcr.cz/clanek/konference-moderni-verejna-sprava-2018.aspx>
- konference Otevřená data
  - <https://opendata.gov.cz/edu:konference:start>

7. Otázky k procvičení

- 1) Co je to eObčanka? Co je potřeba udělat k jejímu využití?
- 2) Které služby je v současné době možné využívat prostřednictvím eObčanky?
- 3) Které služby v současnosti nabízí tzv. Portál občana?
- 4) Které služby se plánují pro integraci s Portálem občana v dalších letech?
- 5) Vysvětlete cíle a základní myšlenky řešení služeb eGovernmentu v cloudu.
- 6) Připravte pro své spolužáky prezentaci k projektům ISVS ve vašem kraji, městě, obci.
- 7) Vyberte a prezentujte svým spolužákům téma (témata), které vás zaujalo mezi příspěvky některé z konferencí k problematice VS a ISVS.